

Конвенція Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства

Сексуальна експлуатація та сексуальне насильство є одними з найгірших форм насильства щодо дітей. За даними ЮНІСЕФ, близько 2 мільйонів дітей використовують в «секс-індустрії» щороку. В Інтернеті розміщено більше 1 мільйона зображень 10-20 тисяч дітей, над якими вчинено сексуальне насильство. Лише деяких з цих дітей було впізнано. Більшість з них є безіменними та покинутими, вони продовжують піддаватися насильству.

Не існує жодних статистичних даних про розмах сексуального насильства щодо дітей в Європі, але добре відомо, що число зареєстрованих випадків не відповідає числу реальних справ. За наявними даними, в Європі сексуальне насильство щодо дітей відбувається найчастіше в сім'ї і скоюється особами, близькими до дитини, або в соціальному оточенні дитини. Захист дітей від насильства і, особливо, сексуального насильства є вже давно пріоритетом Ради Європи.

У чому полягає мета Конвенції ?

Нова Конвенція Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства є важливим кроком уперед у справі запобігання злочинам сексуального характеру щодо дітей, кримінального переслідування злочинців і захисту дітей-жертв.

Захист дітей лежить в основі цієї Конвенції. Увага впродовж всього тексту зосереджується на необхідності дотримуватися прав дітей, забезпечуючи їхнє благополуччя, враховуючи їхні думки, потреби й турботи та діючи за будь-яких обставин в їхніх найкращих інтересах.

Яких дій Конвенція вимагає від держав?

Запобіжні заходи

- ▶ відбір, наймання та навчання осіб, які працюють у контакті з дітьми;
- ▶ забезпечення отримання дітьми інформації про ризик сексуальної експлуатації та сексуального насильства, а також про засоби самозахисту;
- ▶ забезпечення реалізації під регулярним контролем заходів втручання, призначених як для злочинців, так і для потенційних злочинців, і спрямованих на запобігання злочинам сексуального характеру щодо дітей.

Захисні заходи

- ▶ упровадження програм підтримки жертв та їхніх сімей. Надання медичної допомоги та термінової психологічної допомоги;
- ▶ заохочення повідомлення про підозру в сексуальній експлуатації або сексуальному насильстві;
- ▶ створення служби телефонної допомоги або допомоги в мережі Інтернет для надання порад абонентам.

Кримінально-правові заходи

- ▶ забезпечення криміналізації певних типів поведінки, таких як заняття діяльністю сексуального характеру з дитиною, яка не досягла передбаченого законодавством віку для заняття такого роду діяльністю;
- ▶ криміналізація такої поведінки, коли для вчинення сексуального насильства щодо дітей використовуються інформаційно-комунікаційні технології, особливо Інтернет. Мова йде зокрема про «грумінг» (домагання дитини заради сексуальних цілей);
- ▶ запровадження єдиних чітких критеріїв, що забезпечують створення ефективної, пропорційної та переконливої каральної системи;
- ▶ запис та зберігання даних стосовно осіб, засуджених за злочини сексуального характеру щодо дітей.

Розслідування та кримінальне провадження, дружні до дитини

- ▶ забезпечення надійного захисту дітей-жертв упродовж всієї судової процедури та унеможливлення посилення отриманої дітьми травми;
- ▶ захист приватного життя, особистості та репутації дітей-жертв;
- ▶ вживання заходів, адаптованих до потреб дітей-жертв, із повагою до їхніх прав та прав їхніх сімей;
- ▶ обмеження числа опитувань дітей-свідків; проведення опитувань у заспокійливій обстановці та спеціально підготовленими для цих цілей особами.

Моніторинг

- ▶ створення спеціального механізму моніторингу виконання Конвенції. Це забезпечує дотримання державами положень Конвенції і є гарантією її довгострокової ефективності.

Які правопорушення охоплюються Конвенцією?

Конвенція описує поведінку, яка являє собою сексуальну експлуатацію та сексуальне насильство, у статтях з 18 до 23.

Це перший випадок, коли міжнародний договір надає визначення сексуальному насильству і криміналізує його. Дослідження показали, що сексуальне насильство стосовно дітей, яке вчиняється особами, котрих діти знають і з якими спілкуються, є однією з самих руйнівних у психологічному плані форм сексуального насильства, яка має довгострокові наслідки. Конвенція передбачає кримінальну відповідальність у випадках, коли доросла людина має сексуальні стосунки з дитиною, особливо у разі застосування сили чи погроз.

Отже, Конвенція криміналізує:

- ▶ Злочини які стосуються дитячої проституції;

Попит на дитячу проституцію, який помітно зріс і є часто пов'язаним з організованою злочинністю і торгівлею людьми. Конвенція встановлює зв'язок між попитом і пропозицією дитячої проституції, вимагаючи кримінальних санкцій як для «вербувальників», так і для «користувачів».

- ▶ правопорушення, що стосуються дитячої порнографії;

Конвенція криміналізує виготовлення, пропонування, розповсюдження, володіння та перегляд у режимі онлайн дитячої порнографії.

- ▶ Домагання дитини заради сексуальних цілей (грумінг);

Грумінг був уключений у міжнародний договір у перший раз. Це відбиває все більш тривожне явище, коли дитина піддається сексуальному насильству при зустрічі з дорослим, з яким вона спочатку зіткнулася в кіберпросторі, зокрема в чаті або на ігрових сайтах. Термін "грумінг" означає підготовку дитини до сексуального насильства, що мотивується бажанням використати її для сексуального задоволення.

Хто може бути покараний?

Кожен, хто скоїв будь-який із злочинів, визначених у Конвенції, підлягає судовому переслідуванню. У тому, що стосується самих серйозних злочинів, навіть якщо протиправні дії було вчинено за кордоном, в державі, де такі самі дії не визнано злочином, порушника може бути притягнуто до відповідальності після повернення в країну, громадянином якої він є. Це має на меті боротьбу з явищем дитячого секс-туризму.

БУДУЄМО ЄВРОПУ ДЛЯ ДІТЕЙ І РАЗОМ З ДІТЬМИ

Про Раду Європи

Заснована в 1949 році, Рада Європи прагне розвивати загальні та демократичні принципи, що ґрунтуються на Європейській конвенції про права людини та інших важливих документах, що стосуються захисту людей, у тому числі дітей.

Програму «Будуємо Європу для дітей і разом з дітьми» було розроблено для захисту і просування прав дітей та для захисту дітей від усіх форм насильства.

Building a Europe for and with children
Council of Europe
F-67075 Strasbourg Cedex
www.coe.int/children
children@coe.int